

ПУБЛІЧНА ПОЛІТИКА ТА ЕКОНОМІКА І ВРЯДУВАННЯ

СИЛАБУС
2023 / 2024 навчальний рік

Галузь знань	- 28 Публічне управління та адміністрування
Спеціальність	- 281 Публічне управління та адміністрування
Освітня програма	- Публічне управління та адміністрування
Рівень вищої освіти	- другий (магістр)
Кількість кредитів ЄКТС	- 5,0

Спікер курсу - Крихтіна Юлія Олександрівна (д-р наук з держ.упр, професор)

Контакти: 38 (057) 730-10-46, e-mail: kryhtina@kart.edu.ua

м. Харків, пл. Фейербаха, 7, ауд. 3.406

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу – <http://rasp.kart.edu.ua/>

Веб сторінка курсу

<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=10749>

Додаткові інформаційні матеріали: <http://lib.kart.edu.ua/>

Час та аудиторія проведення занять: відповідно до розкладу - <http://rasp.kart.edu.ua/faculty>

Метою викладання навчальної дисципліни «Публічна політика та економіка і врядування» формування цілісного уявлення про публічну політику національного, регіонального та місцевого рівнів, політичні інститути та процеси, що визначають її специфіку; оволодіння теоретичними знаннями й практичними навичками щодо аналізу, розробки та реалізації публічної політики, вироблення аналітичних рекомендацій для прийняття політичних і управлінських рішень.

Завдання вивчення дисципліни Основні завдання навчальної дисципліни «Публічна політика та економіка і врядування»:

– одержати систематичні, теоретичні знання у сфері публічної політики та використання аналітичних матеріалів в процесі публічного управління різними сферами суспільного життя на засадах демократії;

– виробити знання та навички організації моніторингу публічної політики та урядових програм, використання інструментарію оцінювання результативності та ефективності політичних рішень;

– отримати знання та навички щодо менеджменту підрозділами, які здійснюють моніторинг ефективності публічної політики;

– бути готовими до трансформації органів публічного управління на засадах децентралізації та впровадження передового досвіду демократичних країн Європи та світу.

Дисципліна «Публічна політика та економіка і врядування» забезпечує набуття здобувачами освіти **компетентностей**:

Інтегральна компетентність Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері публічного управління та адміністрування та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК03. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК04. Здатність удосконалювати й розвивати професійний, інтелектуальний і культурний рівні.

ЗК05. Здатність приймати обґрунтовані рішення та використовувати сучасні комунікаційні технології. дослідження проблем національної безпеки та головні підходи для визначення основних понять;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК01. Здатність налагоджувати соціальну взаємодію, співробітництво, попереджати та розв'язувати конфлікти.

СК02. Здатність організовувати діяльність органів публічного управління та інших організацій публічної сфери.

СК03. Здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій, зокрема розробляти заходи щодо впровадження електронного урядування в різних сферах публічного управління та адміністрування.

СК04. Здатність визначати показники сталого розвитку на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

СК05. Здатність представляти органи публічного управління у відносинах з іншими державними органами та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, підприємствами, установами і організаціями незалежно від форм власності, громадянами та налагоджувати ефективні комунікації з ними.

СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.

Тематика (зміст) лекційних занять.

Тема 1. Вироблення політики.

Державна політика та демократичне врядування. Доказова політика. Цикл вироблення політики – етапи формування та реалізації державної політики. Повноваження органів влади у формуванні та реалізації політики й участь громадськості. Зміст державної політики. Політика як процес: затрати, результати, впливи та наслідки. Рішення щодо політики. Лідерство та цінності у формуванні політики. Результативність, ефективність й економічність політики. Прозорість і відкритість (публічність) процесу політики. Взаємодія влади, бізнесу та громадянського суспільства у формуванні й реалізації політики. Ресурси, механізми й інструменти політики.

Тема 2 Аналіз політики

Унормування процедур аналізу політики в Україні та світі. Процедури аналізу політики. Види аналізу політики. Економічний, політичний і соціальний аналіз. Цифровізація аналізу політики та роль великих даних. Цілі й завдання політики. Ідентифікація проблеми/питання для аналізу політики. Аналіз середовища політики та стейкхолдерів. Підстави для державного втручання. Обмеження політики. Бюджетування та ресурсне забезпечення політики. Показники успішності реалізації політики. Формулювання та порівняльний аналіз альтернативних варіантів політики. Аналітичні процедури на етапах моніторингу й оцінювання політики. Рекомендації щодо державної політики: підготовка аналітичних документів і презентація результатів аналізу політики

Тема 3 Сфери та напрями політики

Типологія політики: види, сфери, напрями. Багаторівневність політики: наднаціональний, національний, регіональний і місцевий рівень, їх взаємодія. Належне врядування: сервісна держава й місцеве самоврядування. Парламентаризм як підґрунтя політики народовладдя

Цифрове врядування та політика. Сфери й засади внутрішньої та зовнішньої політики, їх характеристика. Політика європейської взаємодії та євроатлантичної співпраці. Національні інтереси, конфлікти й міжнародна взаємодія у політиці. Міжнародна безпека, основні загрози міжнародній безпеці. Національна безпека та безпекова політика Стратегія національної безпеки України.

Тема 4 Цифровий розвиток й електронна демократія

Сутність й інструменти електронної демократії (електронні звернення, електронні петиції, електронне голосування, електронні консультації щодо політики та законодавства). Сутність і складові інформаційно-аналітичного супроводу публічного управління та адміністрування. Організаційні технології підтримки публічного управління. Державна політика щодо цифрового розвитку. Технології підтримки цифрових комунікацій публічних службовців. Розвиток інформаційного суспільства й електронного урядування. Індекс розвитку електронного урядування. Індекс електронної участі. Інформаційна безпека в електронному урядуванні. Впровадження електронного врядування на місцевому рівні в Україні. Формування інформаційного суспільства та програми інформатизації територіальних громад. Електронна партисипація: інформаційні технології залучення громадян до процесу прийняття правлінських рішень. Диджиталізація в територіальних громадах: громада

в смартфоні.

Тема 5 Поняття економіки та основні економічні питання

Визначення сутності поняття «економіка». Обмеженість ресурсів та її вплив на економічні механізми людства. Головні питання, які вирішує людство у сфері економіки. Загальнонаукові методи пізнання соціально-економічних процесів.

Тема 6 Поняття економічних систем та їх типи.

Економічні системи, їх сутність, історія виникнення. Типи економічних систем. Традиційна економічна система. Командна економіка (адміністративно-господарська). Ринкова економіка. Змішана та перехідна економічні системи. Економічна політика держави.

Тема 7 Управління публічними фінансами

Засади публічних фінансів. Функції публічних фінансів. Система публічних фондів у фінансовій системі України. Бюджетна система як основа публічних фінансів. Джерела формування та методи мобілізації публічних доходів. Зв'язок функцій держави та публічних видатків. Управління державним боргом. Нормативно-правова база управління публічними фінансами в Україні. Бюджетний кодекс України. Закон України «Про державний бюджет». Рішення місцевих рад. про місцеві бюджети. Управління публічними фінансами. Програмно-цільовий метод у бюджетному процесі. Розробка, затвердження та виконання бюджетних програм. Державна підтримка місцевих бюджетів. Використання коштів державного фонду регіонального розвитку. Упровадження гендерноорієнтованого підходу в бюджетному процесі. Механізми запровадження громадського бюджету.

Тема 8 Публічне врядування (public governance): понятійний апарат, сутність і види

Визначення публічного управління. Співвідношення публічного управління та публічного менеджменту. Сутність публічного управління. Еволюція публічного управління. Еволюція моделі управління у державному секторі. Причини появи нової форми управління у публічній сфері. Визначення терміна "публічне управління", яким послуговується Програма розвитку ООН. Сфокусованість публічного управління. Значення, за якими може вживатися термін "публічне управління".

Тема 9 Сучасні концепції та стандарти публічного врядування

Сучасні концепції публічного управління. Загальні принципи державного управління за концепцією "нового державного (публічного) менеджменту. Концепція "належного врядування". Теорія політичних (соціальних) мереж. Нова інституційна концепція. Концепція демократичного врядування. Концепція сталого розвитку. Сучасні стандарти Public Governance. Визначення поняття "стандарт". Сутність поняття "європейські принципи управління". Європейські стандарти публічного управління. Приклади Європейських стандартів публічного управління. Європейські принципи управління щодо муніципального менеджменту.

Тема 10 Оцінювання управління територіями на основі критеріїв належного врядування (good governance)

Причини появи концепції good governance. Трактуювання змісту поняття governance. Різниця між поняттями Government та Governance. Основні функції та сфери застосування концепції та Governance. Визначення поняття good governance. Мета "якісного управління". Принципи концепції good governance щодо державного управління: 1. Фокусування на меті організації та наслідках діяльності органу влади та громадян і користувачів послуг; 2. Ефективне виконання ясно визначених функцій і ролей; 3. Стимулювання розвитку цінностей для органу влади та демонстрація

цінностей Good Governance через поведінку працівників владних органів; 4. Прийняття поінформованих, прозорих рішень та управління ризиками; 5. Розвиток дієздатності та спроможності органу врядування для ефективної діяльності у вирішенні проблем, що виникають у суспільстві; 6. Широке залучення громадськості до процесу вироблення політики та вироблення реальної підзвітності.

Тема 11 Регіональне врядування (regional governance)

Поняття "регіон". Концепція регіону. Трагування регіону у контексті гармонізації українського законодавства із стандартами ЄС. Поняття Regional governance. Інституційне забезпечення регіональної політики та практика взаємодії органів влади в Україні. Інноваційний підхід до формування природно зумовленої моделі демократичного врядування. Наукові засади формування моделі взаємодії органів місцевого самоврядування з підприємницькими структурами.

Тема 12 Практичне застосування технологій публічно-приватного партнерства (public private partnerships)

Визначення та ознаки державно-приватного партнерства. Правові засади державно-приватного партнерства. Основні принципи здійснення державно-приватного партнерства. Сфери застосування державно-приватного партнерства. Форми здійснення та об'єкти державно-приватного партнерства. Прийняття рішення про здійснення державно-приватного партнерства. Визначення приватного партнера для укладення договору (договорів) у рамках державно-приватного партнерства. Державна підтримка, державні гарантії та державний контроль щодо державно-приватного партнерства.

Тематика (зміст) практичних занять.

Публічна сфера та публічна політика. Політична система та управління суспільством. Політичний режим та політико-управлінська діяльність. Громадянське суспільство як суб'єкт публічного управління. Держава як підсистема системи публічного управління. Глава держави в системі публічного управління Органи законодавчої влади в системі публічного управління. Органи виконавчої влади в публічному управлінні Органи судової влади та прокуратура в системі публічного управління. Контроль та відповідальність в публічній політиці. Концептуальні засади та державна політика електронного урядування. Впровадження електронного урядування: світовий досвід і українська специфіка. Розробка моделей і практичний досвід децентралізації управління східноєвропейських країн. Ділова гра "Розподіл функцій у системі адміністративного менеджменту в органах державної виконавчої влади (місцевого самоврядування)". Сучасні концепції публічного врядування. Сучасні стандарти public governance. Ділова гра "Оцінювання управління територіями на основі критеріїв good governance". Круглий стіл на тему "Аналіз вітчизняних і світових моделей і досвіду застосування технологій public private partnership". Ділова гра "Розробка моделі застосування технологій public private partnership в містах України".

Тематика (зміст) індивідуальних завдань (у тому числі курсовий проєкт/робота).

Курсова робота з дисципліни "Публічна політика" є науковим дослідженням однієї з актуальних проблем публічного управління та адміністрування в Україні, виконання якого досягається шляхом об'єктивного аналізу наукових джерел та фахової літератури, вдумливим, творчим викладом теоретичного та фактологічного

матеріалу, його узагальненням.

ПОРЯДОК ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Порядок оцінювання результатів навчання визначається Положенням про контроль та оцінювання якості знань студентів в Українському держаному університеті залізничного транспорту.

Формування оцінки за 100-бальною шкалою

Максимальна кількість балів	
Вид контролю	Сума балів
Поточний контроль:	до 60
1) індивідуальні завдання	до 40
2) практичні заняття	до 20
Модульний контроль	до 40

Примітки. До поточного контролю входять сумарні бали за виконання індивідуальних завдань, оцінювання результатів виконання практичних та інших видів навчальних занять

Максимальна кількість балів, яку може отримати здобувач вищої освіти за модуль, становить **100** (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів модульний контроль). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає оцінку за семестр.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки і індивідуального навчального плану (при успішній здачі іспиту/заліку) здобувача вищої освіти, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до національної шкали (відмінно, добре, задовільно (незадовільно) для іспитів, курсових робіт/проектів або зараховано/незараховано для заліків) та шкали ECTS (A, B, C, D, E, F).

Визначення назви за національною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ECTS	За 100 бальною шкалою	ECTS Оцінка
ВІДМІННО – 5	Відмінно – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	A
ДОБРЕ – 4	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	B
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	C
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	D
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	E
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	FX
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	F

Команда викладачів:

Крихтіна Юлія Олександрівна (<http://kart.edu.ua/staff/krihtina-jo>) – професор кафедри менеджменту, публічного управління та HR-технологій УкрДУЗТ.

Кандидат економічних наук з 2009 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д.64.820.05 при Українській державній академії залізничного транспорту за спеціальністю 08.00.04-економіка та управління підприємствами (за видами економічної діяльності), тема дисертації «Розробка економічного механізму ефективності ресурсозбереження на підприємствах транспорту (методичний підхід)», номер диплома ДК 055073.

Доктор наук з державного управління з 2022 року. Дисертацію захистила у спеціалізованій вченій раді Д64.707.03 при Національному університеті цивільного захисту України за спеціальністю 25.00.02 - механізми державного управління, тема дисертації «Механізми формування та реалізації державної політики розвитку транспортної галузі України», номер диплома ДД012932.

Напрямок наукової діяльності: управління фінансово-економічними ризиками транспортних підприємств при здійсненні логістичної та зовнішньоекономічної діяльності; економічні аспекти публічного управління та врядування; державна політика розвитку транспортної галузі України.

Загальний стаж науково-педагогічної роботи 27 років.

Автор понад 110 наукових праць та навчально-методичних розробок.

Член галузевої експертної ради (ГЕР) галузі 28 «Публічне управління та адміністрування» НАЗЯВО.

Програмні результати навчання

РН01. Знати теоретичні та прикладні засади вироблення й аналізу публічної політики, основ та технологій прийняття управлінських рішень.

РН04. Використовувати сучасні статистичні методи, моделі, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язання складних задач публічного управління та адміністрування.

РН05. Визначати пріоритетні напрями впровадження електронного урядування та розвитку електронної демократії.

РН06. Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально-організаційних структур.

РН07. Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

РН10. Представляти органи публічного управління й інші організації публічної сфери та презентувати для фахівців і широкого загалу результати їх діяльності.

РН11. Розробляти обґрунтовані управлінські рішення з урахуванням питань європейської та євроатлантичної інтеграції, враховувати цілі, наявні законодавчі, часові та ресурсні обмеження, оцінювати політичні, соціальні, економічні та екологічні наслідки варіантів рішень.

Основні заходи запобігання та виявлення порушень академічної доброчесності

Політика забезпечення дотримання учасниками освітнього процесу академічної доброчесності визначається Кодексом академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту <https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Основні заходи запобігання та виявлення академічного плагіату визначаються Положенням про організацію освітнього процесу Українського державного університету залізничного транспорту (далі – Університет) <https://kart.edu.ua/wp->

зокрема:

- виховання та розвиток у здобувачів вищої освіти на навчальних заняттях, при спілкуванні з викладачами, керівниками робіт та між собою, у тому числі неформальному, та у повсякденній діяльності протягом всього строку навчання в Університеті: спроможності діяти із позицій академічної доброчесності та професійної етики; бажання та навичок самостійного виконання робіт, завдань тощо; навичок коректного посилання на джерела інформації; усвідомлення значущості норм академічної доброчесності; спроможності оцінювання прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності; спроможності надання моральної оцінки власним вчинкам, співвідношенню їх із моральними та професійними нормами;
- залучення здобувачів вищої освіти до розробки та впровадження політики академічної доброчесності в Університеті;
- здійснення постійного інформування про неприпустимість плагіату і можливу відповідальність за нього при проведенні навчальних занять, виконанні письмових робіт;
- створення викладачами атмосфери академічної доброчесності в ході навчальних занять та при спілкуванні зі здобувачами вищої освіти, у тому числі неформальному, та між собою;
- включення до першої (титульної) сторінки курсових, атестаційних робіт декларації про самостійність виконання роботи відповідно до принципів академічної доброчесності;
- оприлюднення атестаційних робіт до їх захисту на сторінці освітньої програми;
- ознайомлення із Кодексом академічної доброчесності Університету, відповідно до Положення про організацію освітнього процесу;
- проведення відкритих заходів з питань написання наукових, навчальних робіт, правил опису джерел та оформлення цитувань тощо;
- ознайомлення науково-педагогічних, наукових та інших працівників, здобувачів вищої освіти з нормативно-правовими актами, що регулюють питання запобігання академічного плагіату та встановлюють відповідальність за академічний плагіат;
- сприяння органам студентського самоврядування, студентській первинній профспілковій організації, органу, який представляє наукові інтереси студентів, аспірантів, докторантів і молодих вчених в інформуванні здобувачів вищої освіти про правила наукової етики;
- стимулювання учасників освітнього процесу до взаємодії із органами, відповідальними за дотримання академічної доброчесності та протидії проявам академічного плагіату;
- експертна оцінка, у тому числі з використанням відповідних новітніх технологій, на наявність академічного плагіату в наукових роботах, навчальних виданнях, кваліфікаційних роботах, дисертаціях.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу,

досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій.